

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Praxes bonæ dispositionis remotæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

natione, ad mortem se parat, venientem latus excipit. Sylveira hic.

Si basiliscus videt te, antequam tu illum videas, occidet te visu; si autem tu prius videris illum, occides. Sic, si tu mortem videris in hac vita, illam praevidendo; feres de ea victoriam: si illa te viderit prius; antequam illam confideres, dominabitur tui. Stella in Luc. 12. v. 39.

§. VII.

*Alia motiva preparationis ad mortem.**Ex Veteri.*

Estote parati in diem tertium-jamque advenerat tertius dies &c. Ex. 19. 15. 16. Tres illi dies vitae nostrae sunt, principium, medium, & finis. Die ultimò audientur tonitrua; conscientia, & daemonum accusationes: peccata praeterita velut fulmina terrebunt: nubes, & caligo, totum montem, hominem totum involvent: oculi, intellectus, ratio, obtenebrabuntur; aurium, ceterorumque sensuum usus deficiet &c. Drexelius Tribun. Chr. l. 1. c. 4. §. 5.

Tolle Aaron, & filium ejus cum eo-cumque nudaveris patrem veste sua-Aaron colugetur, & morietur ibi. Num. 20. 25. 26. ut mortem exarmet, Aaronem nudari jubet: omnibus eum vult ante mortem expediri, ut mortem imperturbatis oculis spectet. Naxera in Jos. 24. §. 41.

Sanctificamini. Jos. 3. 5. Hebraei legunt: *estote parati.* Et cum nesciamus, quando futura sit hora nostra; semper sanctissimus; ne forte firmus ex illis de quibus S. Apost. Judas v. 12. quod sint quasi arbores autumnales, instructi vasa, bis mortuae. Sic vocat peccatores pigros, & lentos; qui de salute sua nullam curam habent. Sicut enim arbores, quae in autumno florere incipiunt, cum coetera jam maturos fructus ferant, serò veniunt, & rarissime maturescunt, propter frigus superveniens; sic sera poenitentia raro vera. Diez f. 5. in Coena Dom.

Prepara foris opus tuum. Prov. 24. 27. Author Catenae Graecae sic ex Sept. vertit, & explicat: *para ad exitum opera tua, & excole agrum, & sequere me.* Id est, operare omnia tanquam moriturus. Sive ergo agrum colueris; tanquam mortalis cole illum: sive latus fueris; tanquam mortalis ineundus esto. Cornelius hic.

Dispone domui tuae. II. 38. 1. Familiaris fuit haec admonitio, & semel facta per Spiritum Sanctum ad Ezechiam. Generalis est, & quotidiana, ad quamlibet fidelem animam. Petrus Blef. f. 16. in hebdomada poenolae.

Ex Novo.

Vigilate, quia nescitis &c. Matth. 24. 42. S. August. ep. 80. in quo quemque statu suus invenerit novissimus dies, in hoc eum comprehendit Mundi novissimus dies: quoniam
Polyant h. Sacr. Tom. II.

qualis in die isto quisque moritur, talis in die illo judicabitur. Ac per hoc vigilare debet omnis Christianus, ne imparatum eum inveniat adventus Domini. Imparatum autem inveniet ille dies, quem imparatum inveniet ille dies, quem imparatum invenerit suae vitae hujus ultimus dies.

Ad sepeliendum me fecit. Matth. 26. 12. hoc est, nunc fecit, quod faceret mihi in sepulchro, si posset. Marci 14. 8. *praevenit ungere corpus meum in sepulturam.* Dionys. Carth. hic.

Sint lumbi vestri praecincti Luc. 12. 35. hoc est; omnibus modis parati estote ad opera Domini vestri. Theophylactus hic.

Beati servi illi, quos invenerit vigilantes. Luc. 12. 37. Bene vivere in Scriptura dicitur vigilare; peccare, dormire. 1. Cor. 15. 34. *Vigilate justis, & nolite peccare.* Qui vigiliam protendunt in mortis horam, similes longius navigaturis; qui nihil secum sumunt; sed a porta discedentes recordantur necessariorum rerum, cum jam non licet redire. Cum ergo incertus sis, qua hora navis tua a littore debeat discedere; para in tempore necessaria, Stella hic.

Ex Patribus, & aliis.

Non subitaneam morte moriuntur, qui sese semper cogitaverunt morituros. S. Anselmus in Elucidario.

Ars bellandi, si non praeluditur, cum necessaria fuerit, non habetur. Discat ergo miles in otio, quò proficere possit in bello. Cassiodorus l. 1. ep. 40.

Haec est maxima sapientia, & maximum donum; scilicet sapientia moriendi, quae non datur non bene viventibus. Hugo Card. in Ps. 71.

§. VIII.

Praxes bonae dispositionis remotae.

Præcipe domui tuae; morieris enim tu, & non vives. 4. Reg. 20. 1. Si Sancti cor principis, denuntiatione solum mortis, colliquefuit in lacrymas; qui manabunt è fonte fletus, cui mors non nuptias parat, sed securim? Vide autem, quomodo à nobis dissentiat Ezechias: nam ille factus de morte certior, suaeque domui consulere iussus; neglectam domum, nec curatum ulcere; non tabelliones accersit, & scribas; non acciri medicos imperat; sed expiando animo totus incumbit, orat, & lacrymatur. Nos verò iusti, abducta tantisper à domo corporeque mente, curare pestes animi, coeli que rationes subducere; condimus testamenta, signamus codicillos, antidota ligurimus, salutationibus vitae supremum halitum impendimus. Ideoque rex revaluit; nos verò tabescimus & perimus. Oliva f. 6. D. 4. Quadr.

Surrexi, ut aperiam Dilecto meo: manus mea stillaverunt myrrham. Cant. 5. 5. Surgit sponsa, ut aperiat, quando Dominus in obitus instantia advenit. Ad illum obitum pra-

R

para-

paratur; dum manus operum myrrhâ mortis inungit. S. Gregor. Nifs. hom. 11. myrrham mortis esse symbolum, nemo est, qui ambigat. Pulchrè ergo ait sponsa, quia manus ipsius myrrham, id est, mortem stillant, cum aperuit ostium Deo. Efcobar t. 3. Coll. Chr. l. 3. f. 1. obf. 5.

Populus meus pendebit ad reditum meum.
Ol. 11. 7. Pendebit tanquam inter cœlum, & terram; id est, veluti mortuus expectabit sponsum, quando revertatur à nuptiis. Id. ib.

Bona mors, si peccato moriaris, & justitiæ vivas. Hæc mors, necesse est, ut præcurrat; ut sequatur illa securus. In hac vita, quamdiu durat, compara tibi illam, quæ semper durat. S. Bernardus ep. 105.

§. IX.

Mortem facilem faciunt ærumnæ.

*P*etivit anima sua, ut moreretur. 3. Reg. 19. 4. Unde ei tam optabilis, & facilis mors? ex fuga. S. Chrysologus f. 147. Elias ille, ubi sensit totò se timore aspergi, repetebat, quam fugerat, mortem. Bæza t. 3. l. 4. c. 15. §. 3.

Cum autem persequerentur vos fugite.
Matth. 10. 23. Metus, & fuga mortis, mortem ipsam reddit amabilem. Sapienter Christus, quos pro se mortem subire volebat, prius in fugam movet: noluit enim, ut primâ statim persecutione mortem oppetant; sed, ut fugiant, suadet: nè post fugam jam haberent in morte, quod timeant; sed quod ament. Qui enim in fuga vivit; tot ærumnis, tot mortis timoribus, agitur; ut inde nequeat jam mortem non amare. Id. ib.

Alligatus ego spiritu vado in Jerusalem.
Act. 20. 22. Vincula imminetia sibi Jerosolymis prævidebat; & ad illa ibat. Sed qualis? *alligatus spiritu.* Nimirum, quæ vera ventura erant, vincula ipse in spiritu jam antea iniecerat; jam velut vincetus catenis agebat: ut vincula sperneret, & ipsam mortem. Bæza t. 2. l. 8. c. 3. §. 42.

Per fenestram in spora dimissus sum per murum; & sic effugi manus ejus. 2. Cor. 11. 33. Non præ timore operam fugæ præbuit; absit: quin potius fugam habuit pro palæstra, & meditatione, adversus mortem. S. Athanasius in Apol.

§. X.

*Qualis vita, mors est ita.**Ex Veteri.*

Abraham mortuus est in senectute bona.
Gen. 25. 8. Mortuus est in senectute bona, eò quòd in bonitate propositi sic permansit. Mors igitur vitæ est testimonium. S. Ambros. l. de bono mortis c. 8. Quem conscientia non pungit, mors non terret: quia mortem cupere, vel horrere; non tam hominis est, quam conscientia, asserente Paulò Philipp. 1. 23. *coarctor, desiderium habens dissolvi, & ef-*

se cum Christo: & timente Cainò Gen. 4. 14. omnis, qui invenerit me, occidet me. Eadem verique natura; sed de morte diversa opinio; quia & actus diversi. S. Ambros. cit. non mors ipsa terribilis est; sed opinio de morte, quam unusquisque pro suo interpretatur affectu; aut pro sua conscientia perhorrescit. Suae igitur unusquisque conscientiaæ vulnus ac-cuset, non mortis acerbiter. Denique justis mors quietis est portus, nocentibus naufragium putatur. Naxera in Jos. 1. 24.

Viri pastores sumus servi tui ab infantia nostra usque in presens: hæc autem dicetis; ut habitare possitis in terra Gesien.
Gen. 46. 34. Abulens hoc dicebat Joseph, nè Rex eos faceret bellatores, & dispungeret; sciendo totâ vitâ hoc officium gessisse: quia illos judicaret inhabiles ad aliquid aliud. Nemo senex facile discit artem, cui non studuit puer. Nimirum præsumit, qui inter brachia Domini tanquam alter quidam Moyses, cupit suaviter obdormire; cum per omnem vitam suam Dominum enormibus sceleribus oppugnârit. Didacus Nifs. p. 2. l. 4. c. 8.

Moriatur anima mea morte justorum.
Num. 23. 10. Prudentius dixisset Balaam: vivat anima mea vitâ justorum; etiam moriatur morte justorum. Cornelius hic.

Moses servus meus mortuus est. Jos. 1. 2. Mors vitæ fuit index: sicut fuit servus Dei vivens, ita & moriens. Cajetanus hic: mortuus est in statu servitutis meæ. Mortuus est sic: quia, quidquid erat, quidquid operabatur, meum erat. Naxera hic §. 24.

Ecce currus igneus &c. 4. Reg. 2. 11. Cur Elias curru igneo, & igneis equis, vectus? Eccl. 48. 1. *Surrexit Elias quasi ignis; & verbum ipsius quasi facula ardebat.* Raptus Eliæ quædam illius politica mors fuit. Et nè hæc dissimilis ante actæ vitæ esset; qui ut ignis vixit, è vita in igne avehi debuit. Didacus Nifs. D. Septuag.

Iustum deduxit per vias rectas. Sap. 10. 10. Via recta est, cujus media conformia sunt principio & fini. Vita nostra iter. Principium à fletu. Sap. 7. 3. *Primam vocem omnibus similem emisi plorans de utero matris egressus. Unus introitus est omnibus ad vitam, & similis exitus.* v. 6. *Nudus egressus sum &c.* Job. 1. 21. Natus es plorans, & morieris plorans. Si vis vivere ridens, non incedis via justorum. Nè adifices superba palatia; cum in nativitate ingressus parva incubula; & post mortem habebis strictum loculum. Stella de cont. &c. p. 1. c. 56.

Ex Novo.

Dico autem vobis, quòd multi ab oriente, & occidente, venient. Matth. 8. 11. Cur meridionales, & septentrionales, ab ea excludere videtur facilitate? S. Paschasius l. 5. in Matth. prima, & ultima, ideo ponuntur: nam & illi soli in regno recumbent; quos nimirum initium rectæ fidei, & consummatio boni operis, probaverit idoneos. Didac. Nifs. Pol. cœl. p. 2. l. 4. c. 8.

Do-